

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 25/20

Luksemburg, 5 marca 2020 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-66/18
Komisja / Węgry

Zdaniem rzecznik generalnej Juliane Kokott Węgry mają obowiązek równego traktowania zagranicznych i krajowych szkół wyższych

Wprowadzone w 2017 r. wymogi dotyczące zawarcia umowy międzynarodowej z państwem pochodzenia i prowadzenia w nim faktycznej działalności dydaktycznej są według niej niezgodne z prawem Unii i prawem Światowej Organizacji Handlu

W 2017 r. zmieniono węgierską ustawę o szkolnictwie wyższym w ten sposób, że szkoły wyższe z państw spoza EOG mogą prowadzić działalność na Węgrzech tylko w razie zawarcia umowy międzynarodowej między Węgrami a ich państwem pochodzenia. Poza tym *wszystkie* zagraniczne szkoły wyższe, które zamierzają oferować kształcenie wyższe na Węgrzech, muszą prowadzić takie kształcenie także w państwie pochodzenia.

Central European University (CEU), założony według prawa stanu Nowy Jork (Stany Zjednoczone) i sponsorowany przez amerykańskiego biznesmena węgierskiego pochodzenia George'a Sorosa, był jedyną na Węgrzech już działającą szkołą wyższą, która nie spełniała nowych wymagań. CEU zaprzestał działalności na Węgrzech, a w listopadzie 2019 r. otworzył nowy kampus w Wiedniu (Austria).

W 2018 r. Komisja wniosła przeciwko Węgom skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w związku ze zmianami wprowadzonymi do ustawy o szkolnictwie wyższym. W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalna Juliane Kokott zaproponowała Trybunałowi uwzględnienie tej skargi.

Rzecznik generalna stanęła na stanowisku, że wymóg zawarcia umowy międzynarodowej z państwem pochodzenia stanowi naruszenie **zasady traktowania narodowego** (czyli zasady równego traktowania zagranicznych i krajowych usługodawców) **wynikającej z układu GATS** (General Agreement on Trade in Services, Układ ogólny w sprawie handlu usługami). Został on zawarty w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) i przyjęty przez Unię Europejską, a tym samym stał się częścią prawa Unii. Choć **Trybunał** zasadniczo nie egzekwuje **prawa WTO**, to jednak jest właściwy w ramach Unii do rozstrzygania skarg, w których Komisja zarzuca państwu członkowskiemu jego nieprzestrzeganie. Za pomocą takiej skargi Unia nadaje wyraz swojej woli działania zgodnie z prawem międzynarodowym. Czyni to zadość szerokiej kompetencji Unii w dziedzinie polityki handlowej, w ramach której odpowiada ona w stosunkach wewnętrznych za wszystkie zobowiązania wynikające z układu GATS i podejmuje negocjacje w ramach WTO.

W ramach GATS Węgry w pełni zobowiązały się, w odniesieniu do środków takich jak sporne w niniejszej sprawie, do równego traktowania zagranicznych i krajowych usługodawców. Węgry nie skorzystały z możliwości zgłoszenia zastrzeżeń względem traktowania narodowego w odniesieniu do usług szkolnictwa wyższego. Z tego względu nie można według rzecznik generalnej uzasadnić nowego wymogu.

Choć umowa międzynarodowa, zgodnie z którą rząd państwa pochodzenia szkoły wyższej udziela poparcia co do zasady jej działalności na Węgrzech, może w istocie świadczyć o jej wiarygodności i tym samym przyczynić się do zapobiegania działaniom o charakterze podstępny, wymóg ten w jego konkretnym kształcie wydaje się zdaniem rzecznik generalnej narzędziem arbitralnej dyskryminacji szkół wyższych mających siedzibę w państwach trzecich. To, czy i kiedy dojdzie

bowiem do zawarcia takiej umowy, zależy jedynie od Węgier. Z tego względu wymóg ten sprowadza się ostatecznie do **wymogu uzyskania zezwolenia**. Jednak Węgry **nie skorzystały** z możliwości nałożenia takiego wymogu w ramach GATS.

Ponadto wymóg zawarcia umowy międzynarodowej z państwem pochodzenia narusza według rzecznik generalnej Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej. W nieproporcjonalny sposób ogranicza on bowiem **wolność tworzenia i prowadzenia placówek edukacyjnych** oraz **wolność nauki**. Węgry są związane prawami podstawowymi Unii w dziedzinie szkolnictwa wyższego w zakresie, w jakim wykonują one – jak w niniejszym przypadku – zobowiązania Unii z tytułu prawa międzynarodowego. Zobowiązania powzięte pierwotnie przez Węgry w ramach GATS przeszły bowiem na Unię.

Poza tym wymóg prowadzenia faktycznej działalności w państwie pochodzenia, który ma zastosowanie do wszystkich zagranicznych szkół wyższych, a zatem także do szkół z innych państw członkowskich UE lub EOG, narusza zdaniem rzecznik generalnej J. Kokott, ze względu na swój dyskryminacyjny charakter lub nieproporcjonalność, **swobodę przedsiębiorczości, dyrektywę o usługach¹, Kartę praw podstawowych** (wolność tworzenia i prowadzenia placówek edukacyjnych oraz wolność nauki) oraz zasadę równego traktowania wynikającą z GATS. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje w szczególności prawo podmiotu gospodarczego do prowadzenia działalności wyłącznie w innym państwie członkowskim.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Skarga o stwierdzenie uchybienia państwa członkowskiego jest kierowana przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, przez Komisję lub inne państwo członkowskie. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku. Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się sankcji finansowych. Jednak w sytuacji nieprzekazania Komisji krajowych środków transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106

¹ Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. 2006, L 376, s. 36).